

Αρείου Πάγου 1503/2010 (Β1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)
Πηγή: <http://www.areiospagos.gr/>

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Β1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ηλία Γιαννακάκη, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Σπυριδώνα Ζιάκα, Παναγιώτη Κομνηνάκη, Ανδρέα Δουλγεράκη και Νικόλαο Πάσσο, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 21 Σεπτεμβρίου 2010, με την παρουσία και του γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Του αναιρεσειόντος: Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, που κατοικοεδρεύει στην ... Δεν παραστάθηκε, ούτε εκπροσωπήθηκε στο ακροατήριο.

Των αναιρεσιβλήτων: 1) Ψ1, 2) Ψ2, 3) Ψ3, 4) Ψ4, 5) Ψ5, 6) Ψ6, 7) Ψ7, 8) Ψ8 και 9) Ψ9, όλων κατοίκων Εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Νικόλαο Σωτηρακόπουλο με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 10-2-2003 αγωγή των ήδη αναιρεσιβλήτων και άλλων προσώπων, που δεν είναι διάδικοι στην παρούσα δίκη, που κατατέθηκε στο Ειρηνοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 1002/2003 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 871/2009 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί το αναιρεσείον με την από 15-6-2009 αίτησή του. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, παραστάθηκαν μόνο οι αναιρεσίβλητοι όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Σπυριδών Ζιάκας διάβασε την από 6-9-2010 έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη αμφοτέρων των λόγων αναίρεσεως.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Όπως προκύπτει από την υπ' αριθ... έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών ..., ακριβές αντίγραφο της κρινόμενης από 15-6-2009 αιτήσεως αναίρεσεως με την κάτω από αυτό κλήση προς εμφάνιση κατά την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας δικάσιμο, επιδόθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα με επιμέλεια των αναιρεσιβλήτων στο αναιρεσείον Ελληνικό Δημόσιο. Επομένως, αφού τούτο δεν εμφανίστηκε κατά τη δικάσιμο που προαναφέρθηκε στο παρόν Δικαστήριο, όταν εκφωνήθηκε η υπόθεση

στη σειρά της από το οικείο πινάκιο, πρέπει η συζήτηση να προχωρήσει παρά την απουσία του αναιρεσιόντος (άρθρο 576 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ.). Με το άρθρο μόνο της υπ' αριθ. 2015043/1485/0022/1995 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ. 185/Β'), ορίζεται α) στην παράγραφο 1 ότι "στο μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικό του ΕΤΜΟΑ, που απασχολείται αποκλειστικά σε επικίνδυνες και ανθυγιεινές εργασίες σε εξωτερικούς χώρους, χορηγούνται τα κάτωθι είδη ατομικής προστασίας: ...", στην παράγραφο 2 ότι "τα ανωτέρω είδη ατομικής προστασίας αποτελούν περιουσιακό στοιχείο του ΕΤΜΟΑ και θα αντικαθίστανται μόνο με την παράδοση των παλαιών και όχι πριν την πάροδο δύο (2) ετών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά." και στην παράγραφο 3 ότι "η χορήγηση των ειδών ατομικής προστασίας θα γίνεται κατά την έναρξη της χειμερινής περιόδου αντίστοιχα και δεν παρέχεται δυνατότητα αποτιμήσεως των ειδών αυτών σε χρήμα". Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 662 ΑΚ, κατά την οποία, ο εργοδότης οφείλει να διαρρυθμίζει τα σχετικά με την εργασία και με το χώρο της καθώς και τα σχετικά με τη διαμονή, τις εγκαταστάσεις και τα μηχανήματα ή εργαλεία, έτσι ώστε να προστατεύεται η ζωή και η υγεία του εργαζομένου, σαφώς συνάγεται ότι οι υποχρεώσεις του εργοδότη, που πηγάζουν από την εν λόγω διάταξη είναι ενοχικές και σε περίπτωση ζημιάς του εργαζομένου από την παράλειψη του εργοδότη να λάβει τα ενδεικνυόμενα από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη μέτρα ή αυτά που ευθέως επιβάλλονται από διάταξη νόμου ή προβλέπονται από σ.σ.ε., για τη δημιουργία συνθηκών ασφάλειας και υγιεινής στους χώρους εργασίας, αυτός οφείλει αποζημίωση κατά τις γενικές αρχές περί συμβατικής ευθύνης. Στην προκειμένη περίπτωση το Πολυμελές Πρωτοδικείο, που δίκασε ως Εφετείο, όπως προκύπτει από την προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχτηκε τα εξής: Οι ενάγοντες και ήδη αναιρεσίβλητοι προσλήφθηκαν κατά το χρόνο που αναφέρεται για τον καθένα, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου από Εδικό Ταμείο Μονίμων Οδοστρωμάτων Αθηνών (ΕΤΜΟΑ), μετά την κατάργηση του οποίου με το π.δ. 98/2000 και τη μεταφορά του προσωπικού αυτού τόσο του μόνιμου όσο και του με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, στο ΥΠΕΧΩΔΕ, συνέχισαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, διεπόμενοι ήδη από το μισθολογικό καθεστώς του ν. 4270/1997. Ωστόσο, τόσο το ΕΤΜΟΑ όσο και το εναγόμενο και ήδη αναιρεσιόν, που υπεισήλθε αυτοδικαίως στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού, δυνάμει του άρθρου 2 του ανωτέρω π.δ/τος, αν και γνώριζαν ότι όφειλαν με βάση το άρθρο μόνο της ΚΥΑ 2015043/1485/0022, να χορηγήσουν στους αναιρεσίβλητους, που απασχολούνταν αποκλειστικά σε επικίνδυνες και ανθυγιεινές εργασίες σε εξωτερικούς χώρους, τα προβλεπόμενα από την εν λόγω υπουργική απόφαση ατομικά είδη, για την προστασία της υγείας και της σωματικής ακεραιότητάς τους, παρέλειψαν να το πράξουν. Επομένως, καταλήγει το Εφετείο, τόσο το ΕΤΜΟΑ όσο και το αναιρεσιόν, μη συμμορφούμενοι με τις διατάξεις του άρθρου 662 ΑΚ, της πιο πάνω ΚΥΑ και τις σ.σ.ε, παρέλειψαν παρανόμως και υπαιτίως να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες υπό τις οποίες θα έπρεπε να απασχολούνται οι αναιρεσίβλητοι, παράλειψη η οποία συνιστά

ταυτόχρονα και αθέτηση της απορρέουσας από τις καταρτισθείσες με τους ανωτέρω εργασιακές συμβάσεις υποχρεώσεως πρόνοιας, αναγκάζοντας καθένα εξ αυτών να προμηθευτεί με δικές του δαπάνες τα προαναφερόμενα είδη. Με την κρίση του αυτή το δικαστήριο της ουσίας, το οποίο αφού εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση, που είχε απορρίψει την αγωγή, δέχτηκε αυτήν εν μέρει και επιδίκασε σε καθένα από τους αναιρεσιβλήτους τα εκτιθέμενα στο διατακτικό της προσβαλλόμενης ποσά ως αποζημίωση, δεν παραβίασε τις ως άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις της ΚΥΑ και κατά συνέπεια, ο περὶ του αντιθέτου δεύτερος, από τον αριθμό 1 του άρθρου 560 Κ.Πολ.Δ., λόγος αναιρέσεως, είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Με το άρθρο 94 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στα υφιστάμενα τακτικά διοικητικά δικαστήρια. Κατά δε την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, στα πολιτικά δικαστήρια υπάγονται όλες οι ιδιωτικές διαφορές... Περαιτέρω κατά το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 1406/1983 στις διοικητικές διαφορές ουσίας, που υπάγονται στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, περιλαμβάνονται ιδίως αυτές που αναφύονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά, εκτός άλλων και: ... 1) τις διοικητικές συμβάσεις. Διοικητικές είναι οι συμβάσεις εκείνες στις οποίες ένα τουλάχιστον από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ, έχουν αντικείμενο σχετικό με τη λειτουργία δημόσιας υπηρεσίας ή εξυπηρετούν δημόσιο σκοπό, και, προσθέτως, η κατάρτιση και εκτέλεσή τους διέπεται, έστω και εν μέρει, από κανόνες διοικητικού δικαίου ή περιέχουν νομίμως όρους που εξασφαλίζουν υπέρ του συμβαλλόμενου Δημοσίου ή ΝΠΔΔ δυνατότητες μονομερούς επέμβασης ή εξαιρετικό συμβατικό καθεστώς. Συμβάσεις που δεν συγκεντρώνουν τα γνωρίσματα αυτά είναι ιδιωτικές και οι διαφορές από αυτές υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια. Δεν είναι άρα διοικητικές διαφορές ουσίας αλλά ιδιωτικές διαφορές εκείνες που αναφύονται από συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου, οι οποίες συνάπτονται μεν με το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ., ανήκουν όμως από τη φύση τους στο ιδιωτικό δίκαιο και ρυθμίζονται από αυτό, εφόσον δεν υπάγονται σε εξαιρετικό νομοθετικό καθεστώς.

Συνεπώς, διαφορές από τέτοιες συμβάσεις ανήκουν στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Στα ίδια δικαστήρια υπάγονται και οι διαφορές από παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ όταν η παρανομία συντελέστηκε μέσα στα πλαίσια των συμβάσεων αυτών ή έχει ως υπόβαθρο τη σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, που συνδέει το νομικό πρόσωπο με τον εργαζόμενο που ζημιώθηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το παραδεκτά επισκοπούμενο δικόγραφο της αγωγής τους οι αναιρεσιβλήτοι, επικαλούμενοι ο καθένας σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, ιδιωτικού δικαίου, με βάση την οποία εργάστηκαν στο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία "Ειδικό Ταμείο Μονίμων Οδοστρωμάτων Αθηνών (ΕΤΜΟΑ)", μετά την κατάργηση του οποίου μεταφέρθηκαν στο εναγόμενο και ήδη αναιρεσείον, στο οποίο και συνέχισαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και ότι τα αρμόδια όργανα του τελευταίου, αν και με βάση το άρθρο 662 ΑΚ και την

Κ.Υ.Α 2026439/3480/0022/30-5-97 είχαν υποχρέωση να τους χορηγήσουν τα προβλεπόμενα από την απόφαση αυτή είδη ατομικής προστασίας, λόγω της απασχολήσεώς τους σε επικίνδυνες και ανθυγιεινές εργασίες σε εξωτερικούς χώρους, παρέλειψαν παράνομα να το πράξουν, ζήτησαν ως αποζημίωση τα εκτιθέμενα ποσά. Η αγωγή αυτή και κατά τη βάση της που στηρίζεται στην αδικοπραξία των οργάνων του αναιρεσειόντος δημοσίου, υπάγεται, κατά τα προαναφερόμενα στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, ενόψει του ότι η επικαλούμενη παρανομία συντελέστηκε στα πλαίσια λειτουργίας της συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας.

Συνεπώς, το Πολυμελές Πρωτοδικείο, που δίκασε ως Εφετείο την αγωγή αυτή, δεν υπερέβη τη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων και συνακόλουθα ο πρώτος από τον αριθ. 3 του άρθρου 560 Κ.Πολ.Δ. λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Μετά από αυτά πρέπει η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως να απορριφθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 15-6-2009 αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, για αναίρεση της υπ' αριθ. 871/2009 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Και

Καταδικάζει το αναιρεσείον στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, τα οποία ορίζει σε τριακόσια πενήντα (350) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 30 Σεπτεμβρίου 2010.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριό του στις 2 Νοεμβρίου 2010.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ